

KAVANAH BMITZVOT

(1) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כח עמוד א

שלחו ליה לאבוה דשמואל: כפאו ואכל מצה - יצא. כפאו מאן? אילימא כפאו שד - והתניא: עתים חלים עתים שוטה, כשהוא חלים - הרי הוא כפקח לכל דבריו, כשהוא שוטה - הרי הוא כשוטה לכל דבריו! - אמר רב אשי: שכפאוהו פרסיים. אמר רבא, זאת אומרת: התוקע לשיר - יצא. פשיטא, היינו הך? - מהו דתימא: התם אכול מצה אמר רחמנא והא אכל אבל הכא - +ויקרא כג+ זכרון תרועה כתיב, והאי מתעסק בעלמא הוא, קא משמע לן. אלמא קסבר רבא: מצות אין צריכות כוונה. איתיביה: היה קורא בתורה, והגיע זמן המקרא, אם כוון לבו - יצא, ואם לאו - לא יצא. מאי לאו - כוון לבו לצאת? לא, לקרות. - לקרות? הא קא קרי! - בקורא להגיע. תא שמע: היה עובר אחורי בית הכנסת, או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת, ושמע קול שופר או קול מגילה, אם כוון לבו - יצא, ואם לאו - לא יצא. מאי לאו: אם כוון לבו - לצאת! - לא, לשמוע. - לשמוע? והא שמע! - סבור: חמור בעלמא הוא.

(2) רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ו הלכה ג

אכל מצה בלא כונה כגון שאנסוהו גוים או לסטים לאכול יצא ידי חובתו,

(3) רמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב הלכה א

הקורא את שמע ולא כיון לבו בפסוק ראשון שהוא שמע ישראל לא יצא ידי חובתו א והשאר אם לא כיון לבו יצא, אפי' היה קורא בתורה כדרכו או מגיה את הפרשיות האלו בעונת קריאה ב יצא והוא שכיון לבו בפסוק ראשון.

(4) רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ב הלכה ד

המתעסק בתקיעת שופר להתלמד לא יצא ידי חובתו וכן השומע מן המתעסק לא יצא, נתכוון שומע לצאת ידי חובתו ולא נתכוון התוקע להוציאו או שנתכוון התוקע להוציאו ולא נתכוון השומע לצאת לא יצא ידי חובתו, עד שיתכוין שומע ומשמיע.

(5) שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן ס סעיף ד

* (ז) י"א שאין מצות צריכות כוונה, * וי"א (ח) שצריכות כוונה * (ט) לצאת בעשיית אותה מצוה, * (י) ג [ב] וכן הלכה.

(6) השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ה

אלא ודאי כל ענין התפלה אינו חובה כלל אבל הוא ממדות חסד הבורא ית' עלינו ששומע ועונה בכל קראינו אליו. ועיקר הכתוב ולעבדו בכל לבבכם מצות עשה שתהיה כל עבודתינו לאל ית' בכל לבבנו כלומר בכוונה רצויה שלימה לשמו ובאין הרהור רע, לא שנעשה המצות בלא כונה או על הספק אולי יש בהם תועלת. כענין ואהבת את יי' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך שהמצוה היא לאהוב את השם בכל לב ולב ושנסתכן באהבתו בנפשנו ובממוננו.

(7) ערוך השולחן אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן ס סעיף ו

כתב רבינו הב"י בסעיף ד' י"א שאין מצות צריכות כונה וי"א שצריכות כונה לצאת בעשיית אותה מצוה וכן הלכה עכ"ל ובסעיף ה' כתב הקורא את שמע ולא כיון לבו בפסוק ראשון שהוא

שמע ישראל לא יצא ידי חובתו והשאר אם לא כיון לבו אפילו היה קורא בתורה או מגיה הפרשיות האלו בעונת ק"ש יצא והוא שכיון לבו בפסוק ראשון עכ"ל ביאור דבריו שיש מחלוקת בין הפוסקים אם כל מי שעושה מצוה צריך לכיון שיצא י"ח מצוה בעשיה זו או אם א"צ לכיון לצאת י"ח המצוה אלא אף לא כיון יצא י"ח מצוה ויתבאר זה בסי' תרפ"ט ויש מהראשונים שאמרו דאפילו למאן דס"ל מצות א"צ כונה זהו במצות מעשיות דעשייתו הוי ככונת המצוה אבל מצוה התלויה בדיבור ודאי צריך כונה דבלא כונה הוה כאינו עושה כלום [תר"י ספ"ק דברכות]:

סעיף ח

לפי מה דקיי"ל מצות צריכות כונה יש לזוהר בכל מצוה לכיון לשם מצוה וא"צ לכיון לשם מצוה זו אלא סתם לשם מצוה דכן מבואר מרש"י ריש פ"ב דברכות שכתב מצות צריכות כונה שיהא מתכוין לשם מצוה ע"ש והכונה היא בלב וא"צ אמירה בפה

(8) ב"ח אורח חיים סימן ח

ויכוין בהתעטפו כו'. מה שהכריח לרבינו להורות דבעי שיכוין בהתעטפו וכן בהלכות תפילין (סי' כה) ובהלכות סוכה (סי' תרכה) נראה דלפי שכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו מ) למען תזכרו וגו' ובתפילין (שמות יג ט) והיה לך לאות וגו' למען תהיה תורת ה' בפיך כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים ובסוכה (ויקרא כג מג) למען ידעו דורותיכם גו' יורה כי עיקר המצוה וקיומה תלויה בכונתה שיכוין בשעת קיום המצוה מה שאין כן שאר מצות דיוצא ידי חובתם אף על פי שלא יכוין בה דבר כי אם שעושה המצות לשם ה' שציוה אותו לעשותם ועיין במה שאכתוב בהלכות סוכה (שם סעיף א) בסייעתא דשמיא:

(9) מגן אברהם סימן ס

ג וכן הלכה - ודוקא במצות דאורייתא אבל מצות דרבנן א"צ כוונת

(10) תוספות מסכת סוכה דף לט עמוד א

אפשר שיתכוין שלא לצאת בו עד אחר ברכה דאע"ג דאמרי' בסוף ראוהו ב"ד (ר"ה כח): דמצות אינן צריכין כוונה מ"מ בעל כרחו לא נפיק